

הנחיות לכתיבת תשובה לשאלת ידע מורכב – שאלת האשכול בפרק שני

שאלת ידע מורכב היא אחת מהשאלות 8 – 12 בפרק השני של הבחינה.
בשאלה זו אחד המושגים הינו מתוך אשכול הבחירה ואחד מתוך כלל החומר לבגרות.

שלבים בכתיבת התשובה:

1. הצג - את המושג הראשון.
2. הצג - את המושג השני.
3. קישור בין שני המושגים - מענה על המטלה הנדרשת בשאלה.

דגשים לכתיבת תשובה לשאלת ידע מורכב:

- ✓ יש לכתוב תשובה על כל חלק של השאלה בנפרד: הצג מושג ראשון, הצג מושג שני, הסבר – קישור בין שני המושגים בהתאם לשאלה.
- ✓ יש לכתוב כל חלק של התשובה בשורה נפרדת, עם הכותרת, כמו בדוגמה.
- ✓ אם אינכם יודעים את התשובות לכל חלקי השאלה – ענו על מה שאתם יודעים. הניקוד הוא מצטבר, ולכן לכל חלק מהתשובה ניתן ניקוד. עדיף לקבל ניקוד חלקי מאשר לקבל אפס ניקוד.
- ✓ אם אינכם יודעים את התשובה לאשכול אותו למדתם – בחרו שאלה מאשכול אחד ונסו לענות על כולה או על חלקה. בכל שאלה יש מושג אחד מכלל המושגים באזרחות, וסביר להניח שבאחת השאלות יופיע מושג אותו אתם יודעים להגדיר ולצבור עליו נקודות.
- ✓ לשאלת ידע ניקוד גבוה, ולכן חשוב מאוד לענות על כולה או על חלקה ולצבור נקודות.

דוגמה לשאלת ידע מורכב:

הצג את המושג היועץ המשפטי לממשלה.

הצג את המושג עקרון שלטון החוק.

הסבר כיצד היועץ המשפטי לממשלה מביא לידי ביטוי את עקרון שלטון החוק.

דוגמה לתשובה לשאלת ידע מורכב:

שלב ראשון:

הצג – היועץ המשפטי לממשלה – מייעץ לראש הממשלה ולממשלה על הפן המשפטי של החלטותיהם. היועץ המשפטי לממשלה הינו משרת ציבור, ומשנבחר - הדרג הפוליטי אינו יכול להתערב בהחלטותיו. **היועץ המשפטי לממשלה ממלא ארבעה תפקידים:** ראש התביעה הכללית האחראי על העמדה לדין פלילי של כל מי שמפר את החוק במדינה, מייצג את המדינה בהליכים שאינם פליליים (כאשר המדינה היא הצד התובע או הצד הנתבע במשפט אזרחי), מעניק ייעוץ משפטי לממשלה ולרשויות השלטון, מתייצב בהליכים משפטיים שהמדינה אינה צד בהם, אך חשוב שתשמיע את קולה בשל חשיבות הסוגיה.

שלב שני:

הצג – עקרון שלטון החוק – עקרון שלטון החוק קובע קיימת מערכת חוקים אחת שכולם חייבים לציית לה. החוק נחקק ע"י הרשות המחוקקת בתהליך בהליך דמוקרטי המבטא את ריבונות העם. החוק שוויוני בתוכנו ובאכיפה שלו – הוא חל על כולם באופן שווה, אזרחים ושלטון כאחד, והעונש על אי ציות לחוק שווה לאזרחים ושלטון כאחד. החוק צריך להיות פומבי וברור, כדי שיהיה ברור לכולם וכדי למנוע שרירותיות מצד השלטון, וכללי – חל על כולם, אזרחים ורשויות השלטון.

שלב שלישי:

הסבר – קישור: לפי עקרון שלטון החוק, החוק חל על כולם, אזרחים ורשויות השלטון כאחד. היועץ המשפטי לממשלה מממש עיקרון זה משום שהוא ראש התביעה הכללית במדינה, ואחראי להחלטה להעמדה לדין של כל מי שעבר על החוק, ללא קשר למעמדו, אזרחים ורשויות השלטון כאחד.